

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.12.1980, sp. zn. Ndv 14/80, ECLI:CZ:NS:1980:NDV.14.1980.1

Číslo: 54/1981

Právní věta: Vojenská činná služba začíná prezentací odvedenců u útvaru, k němuž nastoupili na podkladě povolávacího rozkazu. K projednání trestných činů, jichž se odvedenci dopustili před uvedeným aktem, je příslušný obecný soud podle zásad o věcné a místní příslušnosti (§ 16 a § 18 tr. ř.), pokud zde není jiný důvod zakládající pravomoc vojenských soudů podle § 14 odst. 1, 2 tr. ř. Podle § 15 odst. 1 tr. ř. se totiž pravomoc vojenských soudů podle § 14 odst. 1 tr. ř. vztahuje jen na trestné činy spáchané za trvání poměru, který tuto pravomoc zakládá.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.12.1980

Spisová značka: Ndv 14/80

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pravomoc soudu vojenského

Předpisy: 141/1961 Sb. § 14 odst. 1 písm. a 92/1949 Sb. § 20 odst. 2 písm. a § 27 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 54/1981 sb. rozh.

Vojenská činná služba začíná prezentací odvedenců u útvaru, k němuž nastoupili na podkladě povolávacího rozkazu.

K projednání trestných činů, jichž se odvedenci dopustili před uvedeným aktem, je příslušný obecný soud podle zásad o věcné a místní příslušnosti (§ 16 a § 18 tr. ř.), pokud zde není jiný důvod zakládající pravomoc vojenských soudů podle § 14 odst. 1, 2 tr. ř. Podle § 15 odst. 1 tr. ř. se totiž pravomoc vojenských soudů podle § 14 odst. 1 tr. ř. vztahuje jen na trestné činy spáchané za trvání poměru, který tuto pravomoc zakládá.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR z 30. 12. 1980 sp. zn. [Ndv 14/80.](#))

Nejvyšší soud ČSSR rozhodl ve smíšeném senátě o sporu o příslušnost mezi okresním soudem v Klatovech a vojenským obvodovým soudem v Plzni podle § 24 tr. ř. tak, že k projednání trestné věci

proti M. K. a spol., vedené u vojenského obvodového soudu v Plzni pod sp. zn. 5 T 400/80, je příslušný okresní soud v Klatovech.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Klatovech po obdržení obžaloby okresního prokurátora v Klatovech ze dne 16. 9. 1980 rozhodl v neveřejném zasedání usnesením sp. zn. 3 T 146/80 ze dne 16. 10. 1980 tak, že se trestní věc proti obžalovaným K. a M. postupuje podle § 188 odst. 1 písm. a) tr. ř. k projednání a rozhodnutí vojenskému obvodovému soudu v Plzni.

V odůvodnění svého usnesení mimo jiné uvedl, že oba obžalovaní ve smyslu § 14 odst. 1 písm. a) tr. ř. podléhají pravomoci vojenských soudů, poněvadž se dopustili trestných činů jako branci cestou ke svému útvaru, kam byli odesláni, tedy v době, kdy se již stali zapsáním do seznamu povolanců u okresní (obvodní) vojenské správy vojáky základní služby.

Vojenský obvodový soud v Plzni předběžně projednal obžalobu okresního prokurátora v Klatovech z důvodů § 186 písm. a) a § 195 odst. 2 tr. ř. a svým usnesením sp. zn. 5 T 400/80 ze dne 21. 11. 1980 vyslovil podle § 188 odst. 1 písm. a) tr. ř. per analogiam svou nepřislušnost, přičemž v odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl, že obžalovaní se dopustili zažalovaných trestných činů předtím, než byli prezentováni u útvaru, tedy v době, kdy ještě nebyli vojáky základní služby. Proto není dána příslušnost vojenského soudu, nýbrž soudu obecného, jímž v tomto případě je okresní soud v Klatovech.

Zástupce generálního prokurátora ČSSR se ztotožnil s názorem uvedeným v rozhodnutí vojenského obvodového soudu v Plzni a navrhl, aby Nejvyšší soud ČSSR vyslovil, že příslušným k projednání trestní věci obžalovaného M. K. a spol. je okresní soud v Klatovech.

Nejvyšší soud ČSSR projednal předmětný spor o příslušnost podle § 24 tr. ř. a došel k závěru, že nebylo důvodu k postoupení této trestní věci vojenskému obvodovému soudu v Plzni, protože okolnost zakládající pravomoc vojenského soudu nastala až později, až po spáchání trestných činů.

Okresní soud v Klatovech zřejmě vycházel z nesprávného názoru, že branec se stává vojákem základní služby a tím i vojákem v činné službě, jakmile byl u okresní (obvodní) vojenské správy zapsán do seznamu povolanců odeslaných k jednotlivým útvarům.

Při posuzování této otázky je však třeba vycházet z branného zákona č. 92/1949 Sb., jehož úplné znění vyplývající z pozdějších zákonných změn a doplňků bylo vyhlášeno předsednictvem Federálního shromáždění ČSSR pod č. 121/1978 Sb., jakož i z předpisu federálního ministerstva národní obrany Dopl-1-1, který obsahuje mimo jiné i zásady pro povolávání občanů ke službě v ozbrojených silách ČSSR.

Podle § 20 odst. 2 písm. a) branného zákona vojenská činná služba zahrnuje též základní službu. Podle § 27 odst. 2 téhož zákona se tato služba počítá ode dne skutečného jejího nastoupení. Pojem „skutečného nastoupení“ je dále upřesněn v ustanovení § 29 odst. 1 vl. nař. č. 21/1958 Sb., podle něhož se základní služba počítá ode dne, kdy ji odvedenec skutečně nastoupil u příslušného vojenského útvaru. Na toto ustanovení navazuje čl. 7 předpisu Dopl-1-1, který stanoví, že vojenská činná služba začíná prezentací u útvaru a počítá se ode dne jejího skutečného nastoupení u útvaru. Podle čl. 17 citovaného předpisu prezentace spočívá v zjištění správnosti nástupu a totožnosti odvedenců povoláných k vojenské činné službě, odebrání povolávacího rozkazu a občanského průkazu, zdravotní prohlídce vykonané lékařem a v rozhodnutí, ke které jednotce má být odvedenec zařazen. Teprve tímto rozhodnutím se podle čl. 18 téhož předpisu odvedenci stávají vojáky v základní (náhradní) službě se všemi právy a povinnostmi.

Z uvedeného vyplývá, že vojenská základní služba začíná a tedy i vztah podle § 20 odst. 2 písm. a) branného zákona zakládající pravomoc vojenských soudů ve smyslu § 14 odst. 1 písm. a) tr. ř. vzniká prezentací odvedenců u útvaru, k němuž nastoupili na základě povolávacího rozkazu. To znamená, že k projednání trestných činů, jichž se odvedenci dopustili před uvedeným aktem, nejde-li o jiný důvod zakládající pravomoc vojenských soudů podle § 14 odst. 1, 2 tr. ř., je příslušný obecný soud podle zásad o věcné a místní příslušnosti (§ 16 a 18 tr. ř.), poněvadž podle § 15 odst. 1 tr. ř. pravomoc vojenských soudů podle § 14 odst. 1 tr. ř. se vztahuje jen na trestné činy spáchané za trvání poměru, který tuto pravomoc zakládá.

Vycházeje z uvedených zásad Nejvyšší soud ČSSR došel k závěru, že okresní soud v Klatovech postupoval nesprávně, jestliže trestní věc obžalovaných M. K. a A. M. postoupil podle § 188 odst. 1 písm. a) tr. ř. vojenskému obvodovému soudu v Plzni k projednání a rozhodnutí, protože sám byl k jejímu projednání a rozhodnutí věcně i místně příslušný.